

PRZEKŁOĆ (19) *vb pf*

e jasne; w inf, fut, praet, imp i con o jasne; impers praet i part praet act z tekstów nieoznaczających ó.
inf przekłóć (7). ◇ *fut* 1 sg przekolę (1). ◇ 2 sg przekolesz (2). ◇ 3 sg przekole (2). ◇ *praet* 3 sg
m przekłół (2). [*f* przekłóła.] ◇ 3 *pl m pers* przekłoli (1). ◇ *imp* 2 sg przekol (1). ◇ *con* 3 sg *m* by
przekłół (1). ◇ *impers praet* przekłoto (1). ◇ *part praet act* przekłowski (1).

Sł stp notuje, Cn: przekłuć, Linde także XVII w.

Przebić ostrym narzędziem; perforare Vulg, PolAnt; fodere Vulg; ferire, lancinare Mącz; configere Calag; percutere, pertundere Cn [w tym: kogo, co (17)] (19) : KrowObr 102; Gdy potym rozłwiecono/ niofą bożą mękę/ Vżrzał áno przekłoto y nogę y rękę. RejFig Dd6v; Chłopá wzgorę nágiego wzgorę wżrotowali. V boku máchárzynę ze krwią powiefili/ Drugiego by ią przekłół/ flepo przypráwili. RejFig Dd8; Mącz 183c; Erltechen. Przekłóć/ przebość/ et przepchnąć. Configere. Calag 175b; [Przekłoli ręce moje y nogi moje/ y zliczyli we mnie wżyftki kości moje. WróbŻołt 1567 22/17 (Linde)].

przekłóć czym (3): Izali zárzućifz wędę w nozdrze iego [*lewiatana*]? á cierniem przekolefz czeluści iego? *BibRadz Iob* 40/21; [*WróbŻołt* 1567 48]. *Cf* *przekłóć do czego czym*, »dać przekłóć sobie«.

przekłóć do czego [= przybijając] czym (1): Tákże flugá/ ábo niewolnik/ kthoryby síodmego roku odeyść niechciał od Pána fwe⁸⁰/ będąc wolno pułzczony/ áleby łobie dał do podwoiá vcho fzwáycá przekłóć/ ten ná wieki/ (to iefł do żywotá ábo do miłóściwego látá) fluzyc ma *CzechRozm* 86.

Zwrot: »dać przekłóć (sobie)« [*w tym: czym* (2)] (4): *CzechRozm* 86; Ciebie dla człowiecze dał Bog przekłóć łobie/ bok ręce nodze obie *SkarŻywBog* 357 [*idem ArtKanc* F14v]; *ArtKanc* D19v, F14v.

Przen (2) : Oto dufalz w trzcínnym kiiu w tym przełomionym Egipćie: Ná którym wfpárliby fie człowiek/ wnidzie w rękę iego y przekole ią *Leop Is* 36/6.

Zwrot: »przekłóć sobie« (1): Otho teraz vfalz w Egipćie w tey trćinney lafće złámáney/ ná ktorey iefliby fię kto podpárl/ tedy przekole łobie rękę/ á oná przeniknie ią [*et ingreditur in manum eius et perforabit eam*] *BibRadz 4.Reg* 18/21.

a. *O zabiegach leczniczych [czym]* (5) : Páłterz widząc on iego bol/ Szydłem fpuchłą ránę przekłóć: Y wżytkę ropę wypuścił/ Y tákoż mu bolu vlżył. *BierEz* Q3v; á thak gdy by miał wrzod zebrany á niechciał go przekłóć żelazem tedi te⁸⁰ Iafkru przylož nań *FalZioł* I 56b, V 79; Miewa téż kón ochfátne trzy prążki ná nośie/ wthéy srzedniéy námácawfzy goreczkę przekol ią pułzczádłem á day krwi íść. *SienLek* 169, 131.

a. *Zadać śmiertelną ranę* (1) : [Ipokrás wyiáwłzy Dekę s thyłu przekłóć Gáliena aż do fercá *HistPonc* G7.]

[*Zwrot*: »sam siebie przekłóć« = *zabić się*: Toż téż czytamy o Ikáfcie Laiłowej żenie mátcie Aedipułłowej/ kthorey gdy dwa fynaczkowie lámí fie pozábijáli/ [...] w tákowá żáłość przyfzła niehámonná/ iże téż lámá fiebie przekłóła y zámordowála. *GilPos* 211.]

Szeregi: »przekłóć i zabić« (1): ále oto iuż biorę ten noż pod moje odzienie/ y zdrádą go przekolę y zábiyę. *March*² D3.

[»przekłóć i zamordować«: *GilPos* 211 *cf* *Zwrot*.]

b. *O zranieniu przez zwierzę [co (= to, co powstało przez przekłucie)]* (1) :

Zwrot: »ranę przekłóć« (1): Dobry téż gnoy z vchá człowieczého gdy nim ránę pomáże/ kthorą wąż álbo Niedźwiadek przekłół. *SienLek* 153v.

Synonimy: przebić, przebość, przedziąć, przekować, przerazić.

Formacje współrdzenne cf 2. KŁOĆ.

Cf **PRZEKŁOCIE, PRZEKŁOTY**

LW